

Gascrisis en energiebesparing

Rapportage kwantitatief onderzoek

Giovanni Giaquinto

Lennart Blokker

M221160

20 februari 2023

motivaction
insights and strategy

Inhoudsopgave

Achtergrond	3
Methode en opzet	4
Conclusies	5
Resultaten	7
Bijlagen	24

Achtergrond

Op verzoek van Milieu Centraal heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de invloed van de huidige energiecrisis op het gasbesparend gedrag van Nederlanders.

Milieu Centraal zet zich in voor een duurzamer Nederland. Dat doet zij onder andere door energiebesparing in de woning te stimuleren en dit gedrag gemakkelijker te maken. De energiemarkt is sinds eind 2021 echter zeer instabiel en de prijzen voor elektriciteit en gas stegen naar recordhoogte. Vanwege deze ontwikkelingen op de energiemarkt wil Milieu Centraal graag meer inzicht krijgen in gevolgen van de stijgende energiekosten op het energiebesparende gedrag van Nederlanders.

In het bijzonder wenst Milieu Centraal inzicht in de gasbesparende maatregelen die Nederlanders nemen en of deze aansluiten bij de vier voornaamste gasbesparingstips die Milieu Centraal geeft:

- Tip 1: Verwarm alleen de ruimte(s) waar je bent en houd de deuren in huis dicht.
- Tip 2: Zet de thermostaat op 19 graden als je thuis bent.
- Tip 3: Zet de thermostaat 's nachts op 15 graden.
- Tip 4: Laat de thermostaat op 15 graden als er overdag niemand thuis is.

Daarnaast geldt er sinds januari 2023 het prijsplafond in Nederland. Naar verwachting zal deze maatregel de energiekosten voor Nederlanders drukken. Milieu Centraal vraagt zich af wat de gevolgen hiervan zijn voor de gasbesparende intenties van Nederlanders.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van het kwantitatieve onderzoek.

De doelstelling van het onderzoek:

Inzicht krijgen in het gasbesparend gedrag van Nederlanders met een cv-ketel als gevolg van de gestegen energiekosten en invoering van het prijsplafond.

Hoofdvraag

- Welke gasbesparende maatregelen hebben Nederlanders getroffen als gevolg van de oplopende gasprijzen en welke maatregelen verwachten zij nog te nemen met intreding van het prijsplafond?

Deelvragen

- Nemen Nederlanders (extra) gasbesparende maatregelen vanwege de gestegen gasprijzen?
- Welke gas besparende maatregelen nemen Nederlanders?
- Heeft het tijdelijke prijsplafond gevolgen voor de gasbesparende maatregelen die Nederlanders nemen?

Achtergrondvragen:

- Welk type thermostaat hebben Nederlanders?
- Hoe schatten Nederlanders het gasverbruik in huis in?

Methode en opzet

Doelgroep

Om meer inzicht te krijgen in het gasgebruik in woningen, is dit onderzoek uitgevoerd onder bewoners van koop- en huurwoningen met een cv-ketel. Hierbij richtten we ons tot hoofdbewoners en woningeigenaren, of partners daarvan, aangezien deze personen verantwoordelijk zijn voor en inzicht hebben in het gasgebruik van de woning. Inwonende gezinsleden vallen daarmee buiten de doelgroep van het onderzoek. We verwijzen naar de doelgroep als: Nederlanders met een cv-ketel.

Steekproef en representativiteit

Het onderzoek is online uitgevoerd onder het Stempunt-panel van Motivaction. Er is een bruto steekproef getrokken van Nederlanders tussen 18 en 80 jaar. Respondenten zijn op basis van de volgende kenmerken geselecteerd voor verdere deelname aan dit onderzoek:

- Hoofdbewoner (of partner van) woning
- Woning met een cv-ketel

In totaal behoorden n=1.042 respondenten tot de doelgroep. De steekproef is representatief* voor opleiding, leeftijd, geslacht, regio (Nielsen) en waardenoriëntatie (en interacties tussen deze variabelen).

Vragenlijst, dataverzameling en veldwerkperiode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online vragenlijst met 22 vragen. Milieu Centraal stelde de vragenlijst op en Motivaction werkte deze verder uit. Het veldwerk liep van 9 t/m 15 januari 2023.

Methode

Kwantitatief,
online vragenlijst

Doelgroep

Hoofdbewoners (of partner
van) woning met cv-ketel
(18 – 80 jaar)

Veldwerkperiode

09 t/m 15 januari
2023

Steekproef

Uit het Stempunt-panel
van Motivaction,
n=1.042

Vragenlijst

22 vragen, gemiddeld
6 minuten invultijd

Weging

Geslacht, leeftijd, regio,
opleiding, waardenoriëntatie
en interacties daartussen

Conclusies

De toegenomen energieprijzen hebben gevolgen op een aanzienlijk deel van de Nederlanders met een cv-ketel. Circa de helft voelt het in de portemonnee en één op de zes heeft momenteel zelfs moeite met het betalen van de energierekening. De hogere energiekosten hebben Nederlanders met een cv-ketel ertoe gezet energiebesparende maatregelen te nemen. In lijn met de 4 tips van Milieu Centraal doen velen de thermostaat tegenwoordig lager dan een jaar geleden, staat de thermostaat 's nachts en bij afwezigheid lager, verwarmen de meesten alleen de ruimte(s) waar ze aanwezig zijn en houden ze deuren dicht. De intrede van het prijsplafond en daarmee een mogelijk minder sterke financiële prikkel, lijkt geen afbreuk te doen aan de energiebesparende intenties. De meesten zijn van plan om energie te blijven besparen.

Circa helft ervaart financieel negatieve gevolgen van gestegen energielasten.

- Voor circa de helft van de Nederlanders met een cv-ketel, betekenen de hogere energieprijzen dat zij meer op hun uitgavenpatroon moeten letten. Ook is het voor bijna de helft nodig om te bezuinigen op hun uitgaven.
- Een kleinere groep ervaart momenteel nog sterkere financiële gevolgen. Circa een zesde heeft moeite met het betalen van de energierekening, circa 3% zegt een betalingsachterstand te hebben.

Bijna alle Nederlanders met een cv-ketel hielden zich de afgelopen 12 maanden bezig met energie besparen. De toegenomen energieprijzen speelt daarin het vaakst een rol, duurzaamheid speelt van ondergeschikt belang. Het besparingsgedrag ligt grotendeels in lijn met de 4 gasbesparende tips van Milieu Centraal, maar er valt nog winst te behalen.

- Bijna alle Nederlanders met een cv-ketel hebben in de afgelopen maanden op een of andere manier energie bespaart (93%). Een aanzienlijk deel deed dit zelfs dagelijks (66%).
- Als we inzoomen op de 4 besparingstips van Milieu Centraal dan zien we dat de besparingstips niet door iedereen worden opgevolgd, er valt nog winst te behalen
 - **Tip 1:** 37% verwarmt alleen de ruimte waar zij het meest zijn. Hoewel de meesten de deuren van ruimtes gesloten houden, doet een op de vijf dat (nog) niet.
 - **Tip 2:** 72% zet de thermostaat op 19 graden of lager. 7 op de 10 Nederlanders zetten de thermostaat lager dan in dezelfde periode vorig jaar, gemiddeld 2,2 graden.
 - **Tip 3:** 36% zet de thermostaat 's nachts op 15 graden.
 - **Tip 4:** 30% zet de thermostaat op 15 graden als zij niet thuis zijn.

Ondanks dat de meesten niet verwachten boven het prijsplafond uit te komen, blijft de intentie om energie te besparen zichtbaar. Het prijsplafond brengt hierin weinig verandering.

- 7 op de 10 Nederlanders met een cv-ketel, verwacht dat zij onder het prijsplafond blijven. Een veel kleinere groep (18%) verwacht boven het plafond uit te komen.
- Twee derde van de Nederlanders met een cv-ketel heeft ondanks het prijsplafond de intentie om te blijven besparen. Daarnaast is 15% zelfs van plan om de aankomende periode nog meer energie te besparen.
- Een relatief kleine groep (10%) zegt minder extreem te besparen nu het prijsplafond er is. Ook is 9% überhaupt niet bezig geweest met energiebesparing.

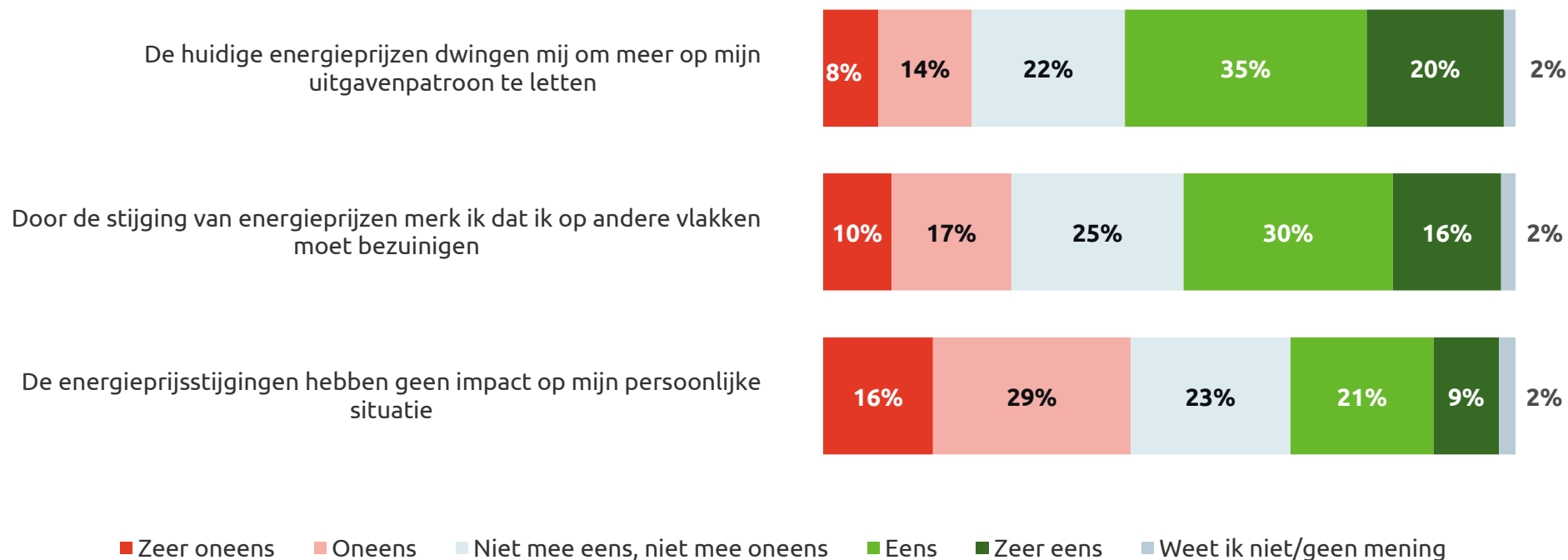
Circa helft Nederlanders met cv-ketel ervaart financieel negatieve gevolgen van gestegen energielasten

Stijgende energieprijzen: helpt Nederlanders met cv-ketel markt gevolgen op hun (andere) uitgaven

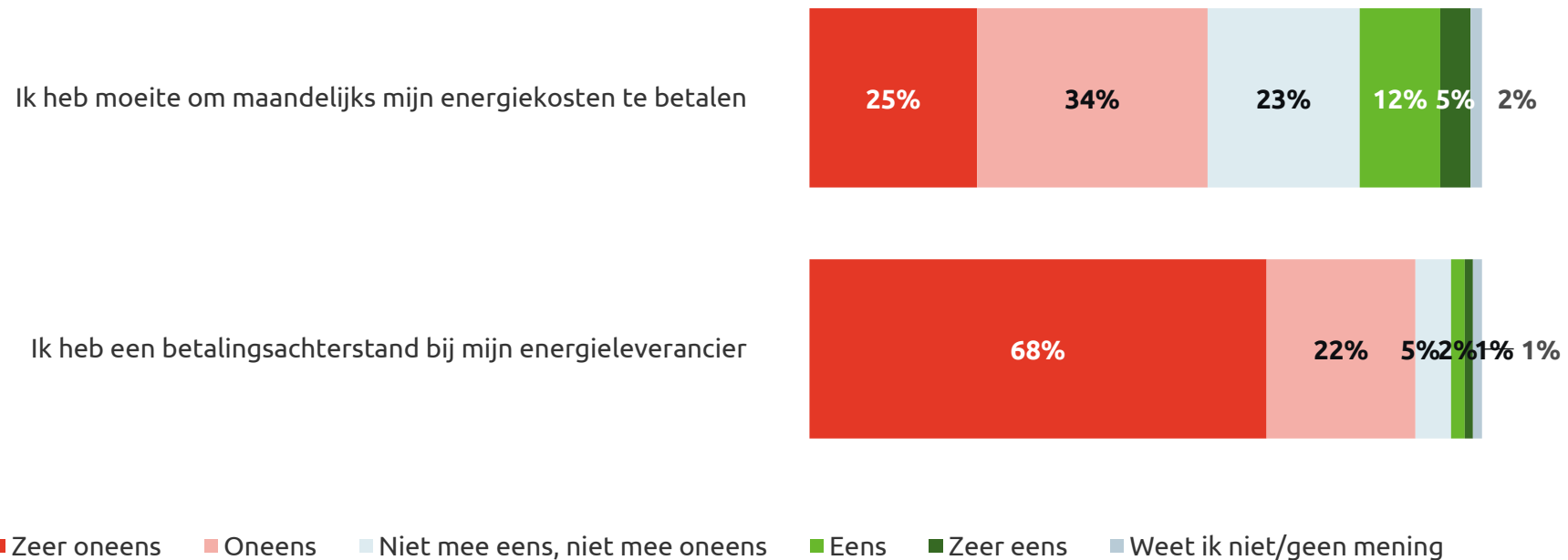
In hoeverre ben je het eens of oneens met de onderstaande stellingen over de stijgende energieprijzen?

(Basis - n=1.042)

Stijgende energieprijzen: Een zesde heeft moeite met het betalen van de energiekosten

In hoeverre ben je het eens of oneens met de onderstaande stellingen over de stijgende energieprijzen?
(Basis - n=1.042)

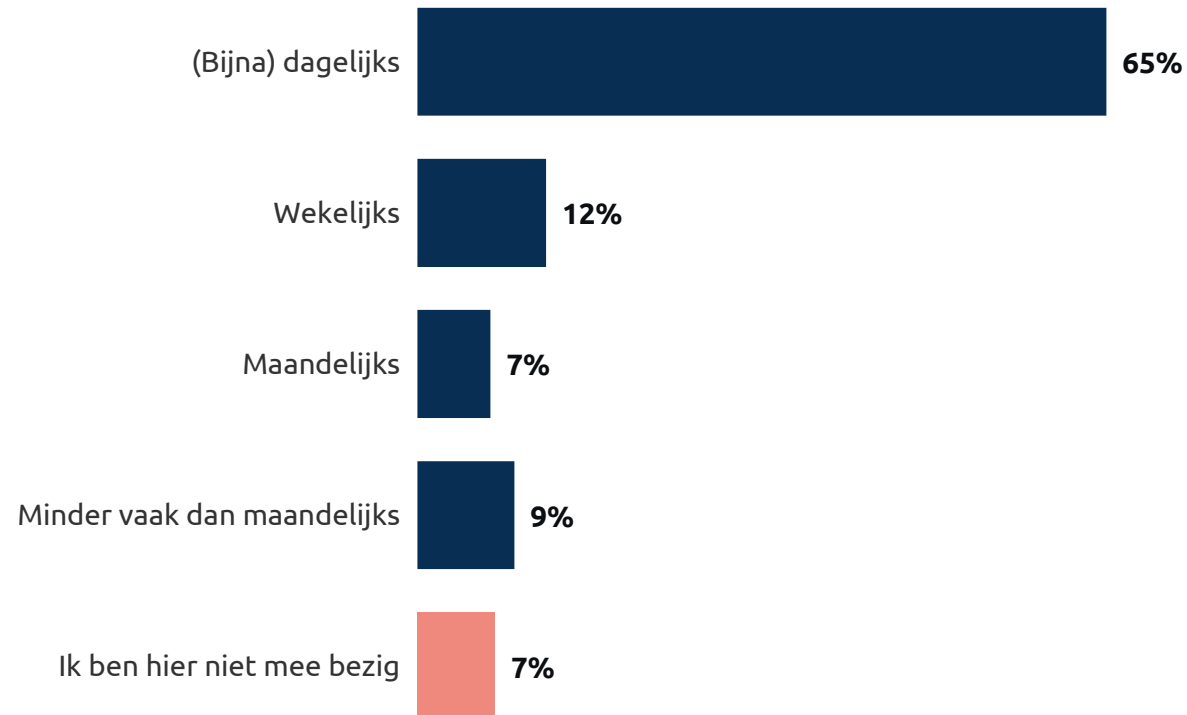

Meesten hielden zich afgelopen 12 maanden bezig met energiebesparing. Besparingsgedrag ligt grotendeels in lijn met de 4 tips van Milieu Centraal, maar er valt nog winst te behalen

Energiebesparing: Meesten nemen dagelijks energiebesparende maatregelen

Hoe vaak heb jij in de afgelopen 12 maanden energiebesparende maatregelen genomen in je woning?
(Basis – allen, n=1.042)

Ruimtes verwarmen: Kleine meerderheid verwarmt meerdere ruimtes in huis

Welke ruimtes in je huis verwarm je doorgaans als je thuis de thermostaat aanzet?
(Basis – allen, n = 1.042)

Anders, namelijk:

Ruimtes gesloten houden: Driekwart sluit verwarmde ruimtes af; een op tien wil, maar doet het nog niet

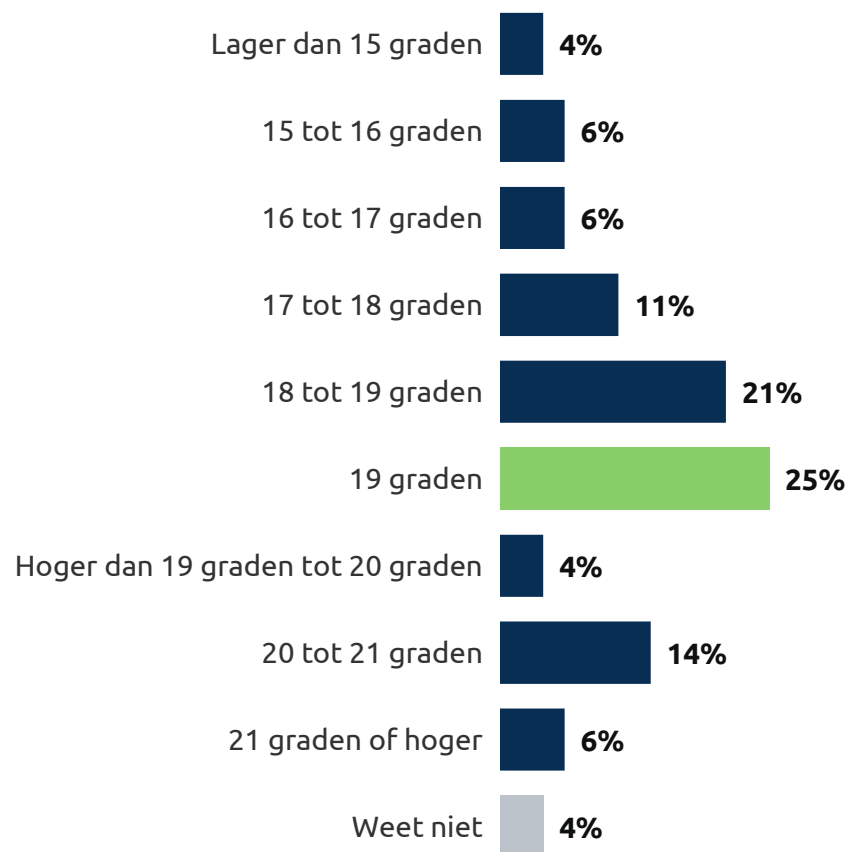
Welk van de onderstaande situaties is het meest op jou van toepassing?
(Basis – allen, n = 1.042)

Temperatuur in huis: 72% zet de thermostaat op 19 graden of lager

Op welke temperatuur stond jouw thermostaat de afgelopen 7 dagen gemiddeld ingesteld op de momenten dat je thuis was?

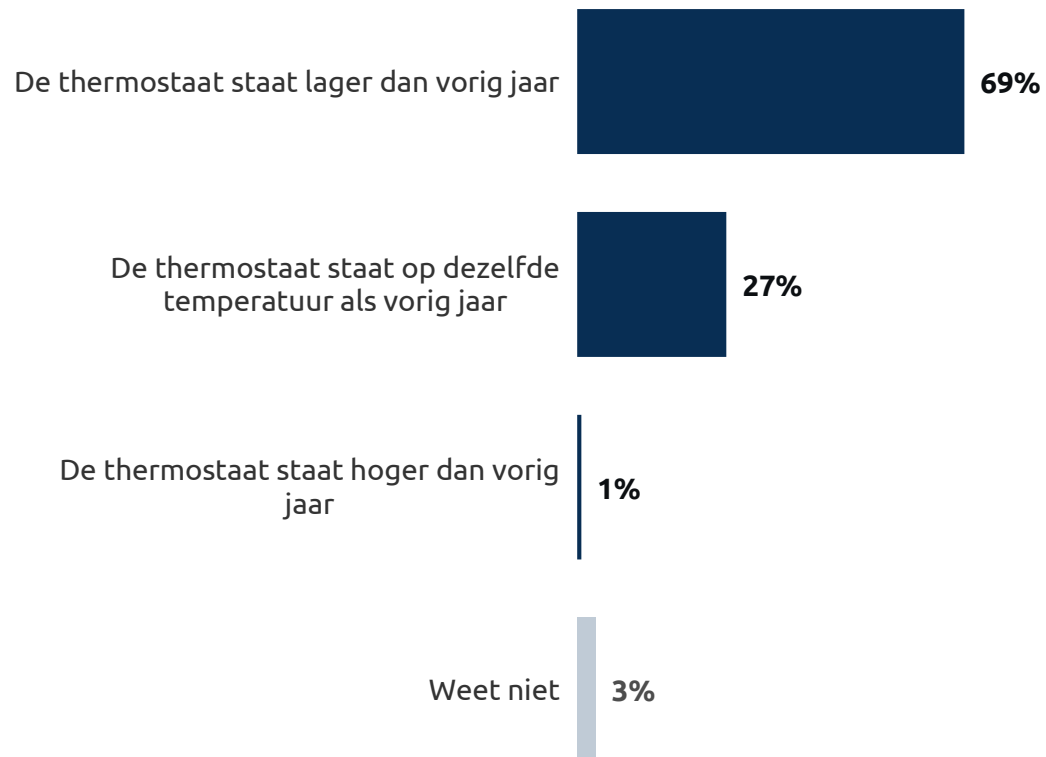
(Basis – n = 1.042)

Temperatuur in huis: Meesten zetten thermostaat lager in vergelijking met vorig jaar

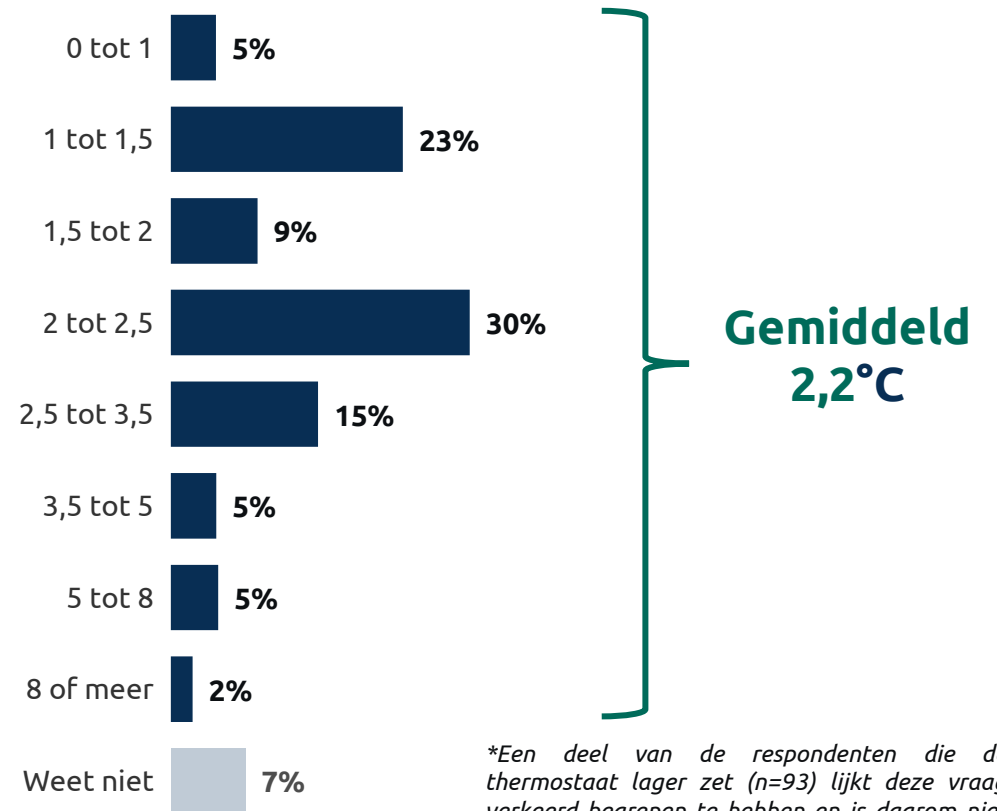
Zette jij de thermostaat de afgelopen 7 dagen bewust op een andere temperatuur als je dat vergelijkt met dezelfde periode vorig jaar?

(Basis - allen, n=1.042)

Hoeveel graden stond jouw thermostaat gemiddeld in de afgelopen 7 dagen lager als je dat vergelijkt met dezelfde periode vorig jaar?

(Basis - De thermostaat staat lager dan dezelfde periode vorig jaar, n=628*)

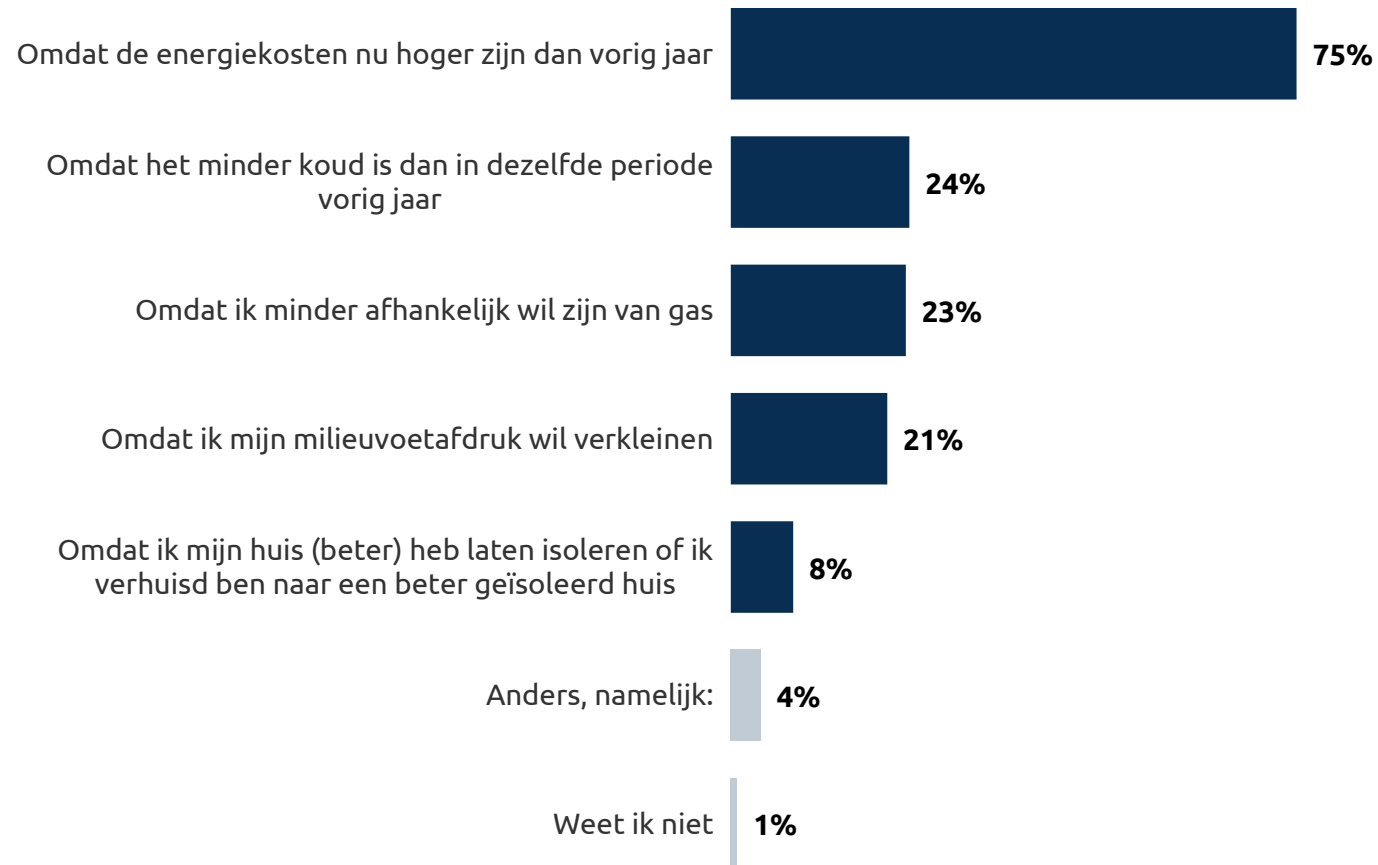

**Een deel van de respondenten die de thermostaat lager zet (n=93) lijkt deze vraag verkeerd begrepen te hebben en is daarom niet meegenomen in de analyse van deze vraag*

Verlagen temperatuur: Vooral ingegeven vanuit financiële reden, duurzaamheid minder vaak een motief

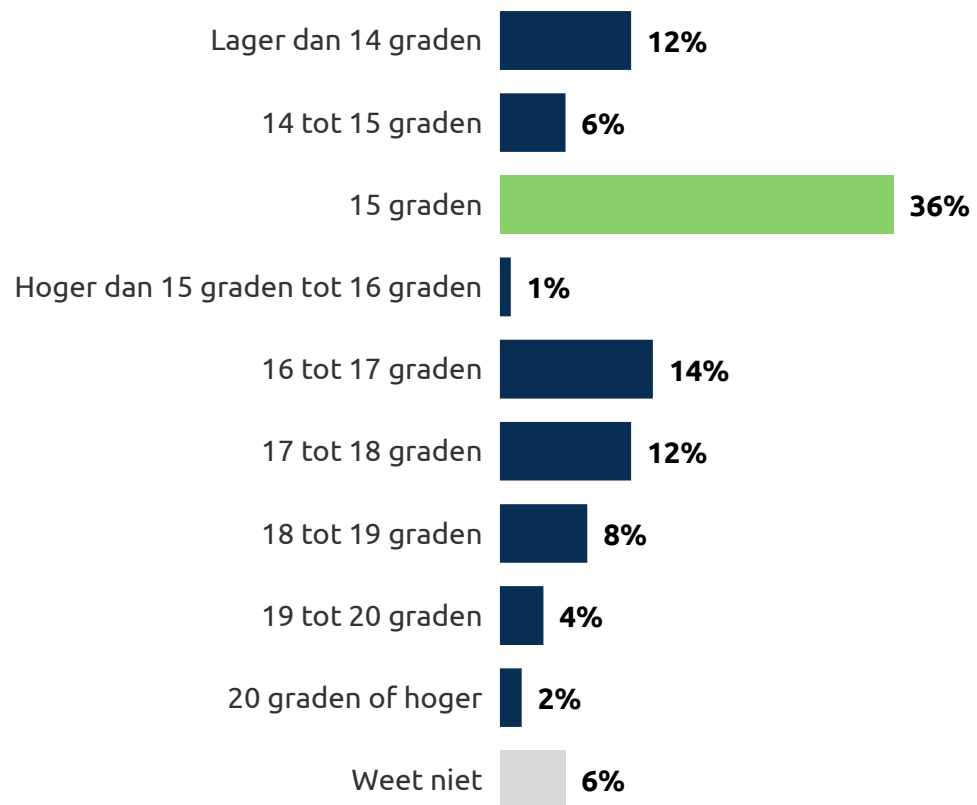
Waarom zette jij de thermostaat bewust lager?

(Basis - De thermostaat staat lager dan dezelfde periode vorig jaar, n=721)

Nachtstand: 36% zet de nachtstand op 15 graden

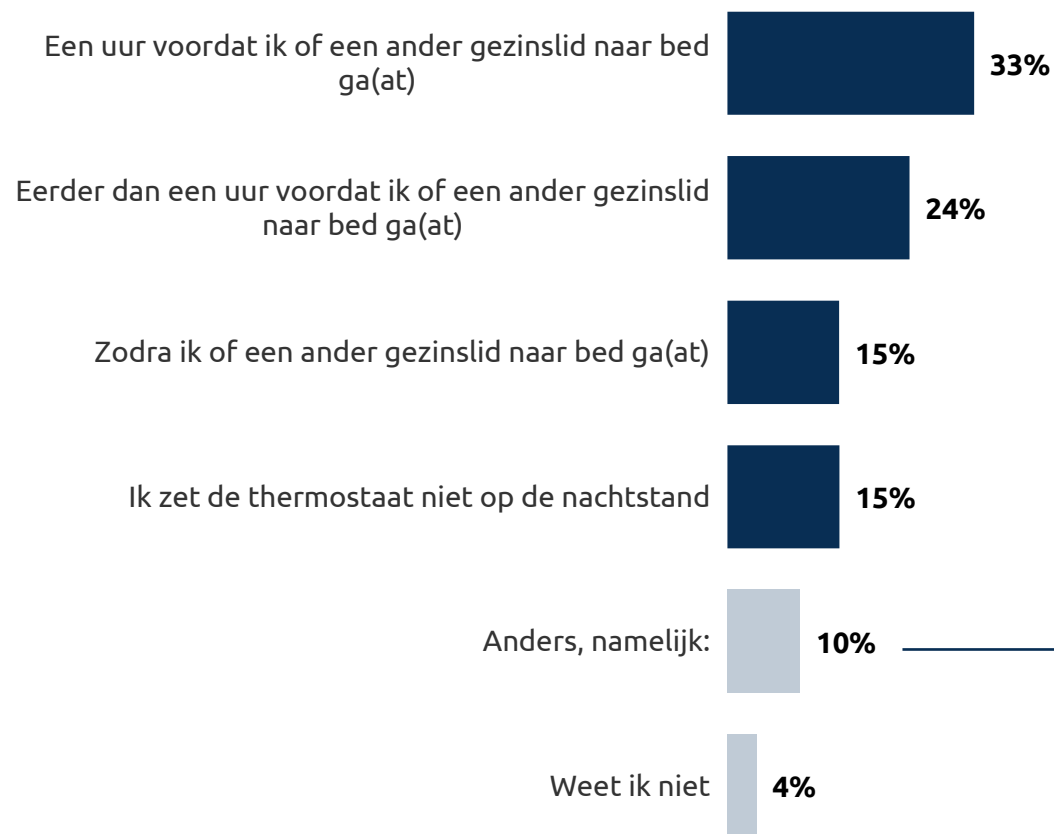
Op welke temperatuur stond jouw thermostaat gemiddeld de afgelopen 7 dagen 's nachts?
(Basis – allen, n = 1.042)

Nachtstand: Bijna drie kwart zet thermostaat op nachtstand

Wanneer zet jij de thermostaat meestal op de nachtstand?

(Basis – allen, n = 1.042)

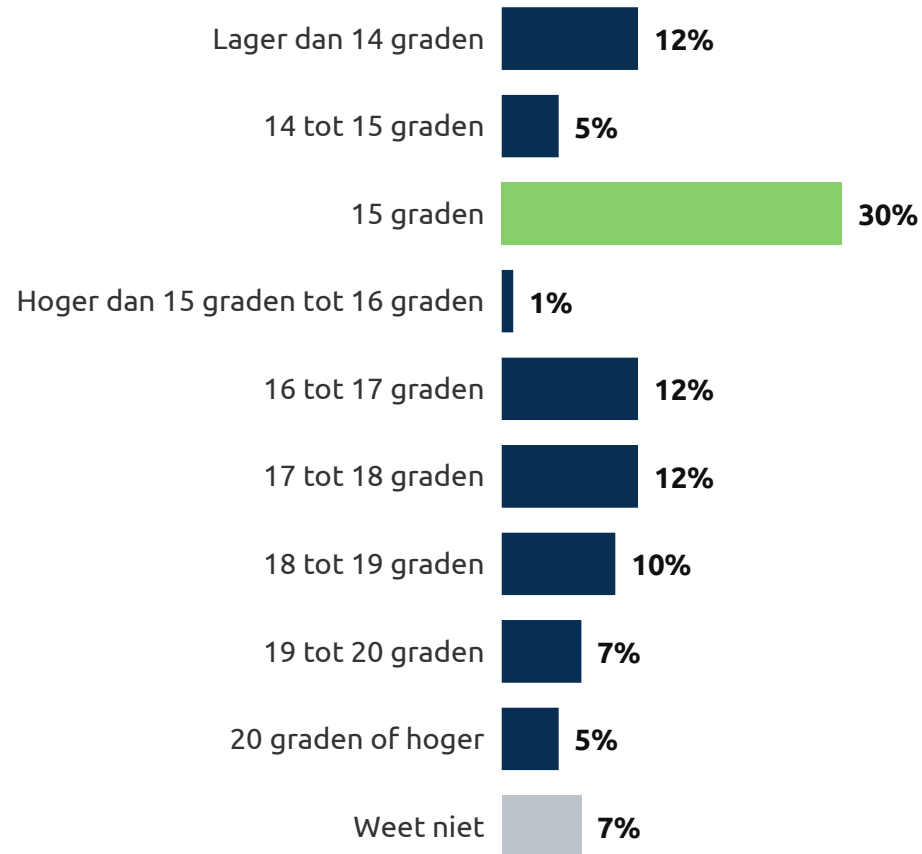
Voorbeelden van antwoorden:

- "Constant zelfde temperatuur"
- "Gaat automatisch"
- "Ik heb de verwarming niet aan"

Niemand thuis: 30% zet de thermostaat op 15 graden

Op welke temperatuur stond jouw thermostaat de afgelopen 7 dagen gemiddeld ingesteld op de momenten dat je niet thuis was?

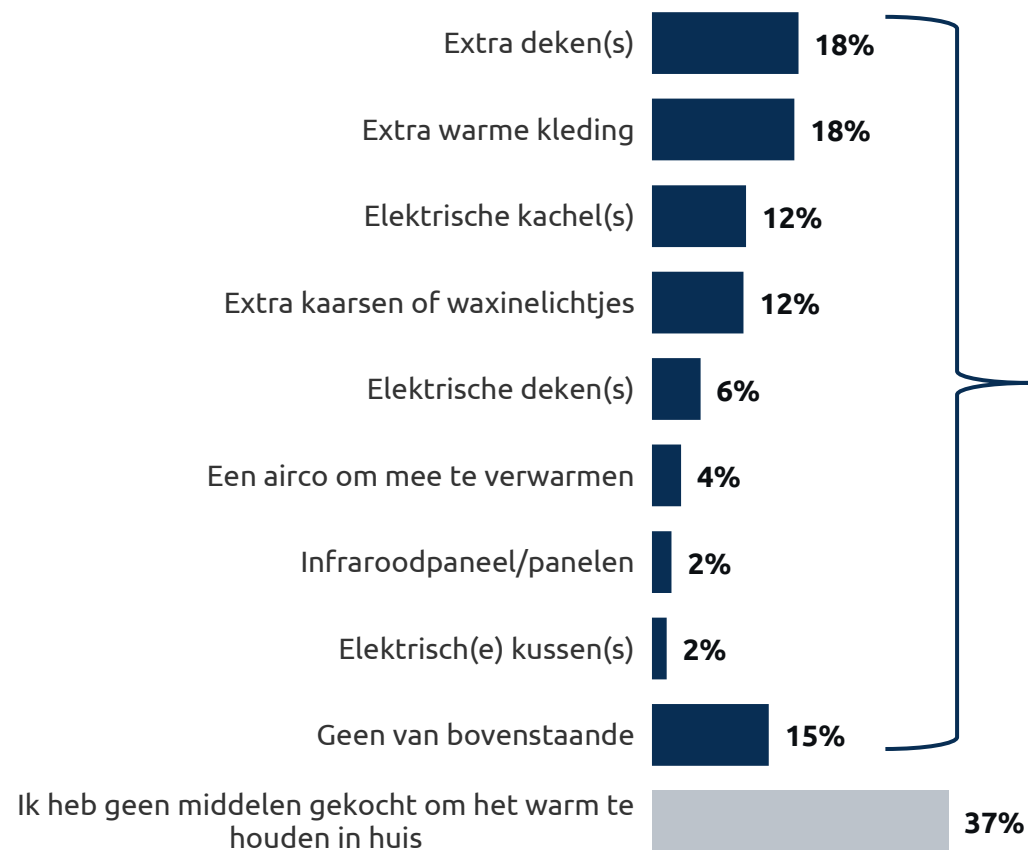
(Basis – allen, n = 1.042)

Aankopen: Bijna twee derde kocht alternatieven om warm te blijven

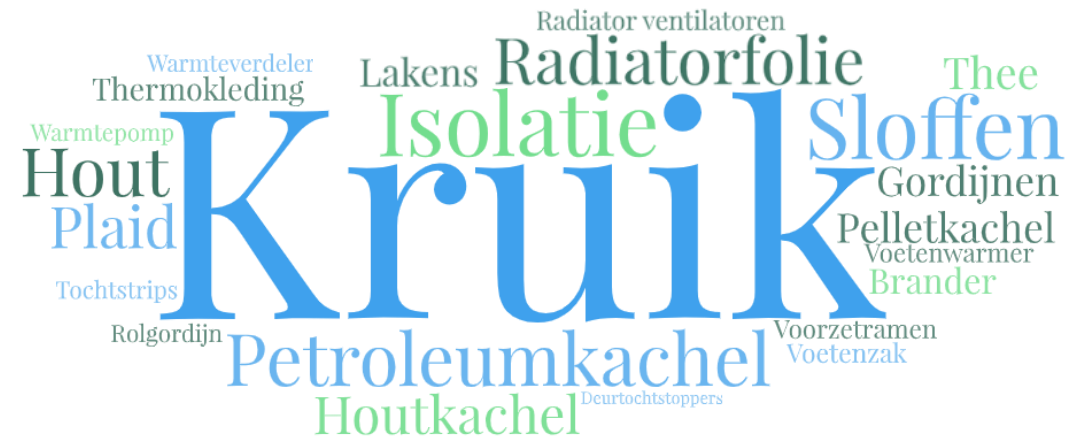
Heb jij in de afgelopen 12 maanden een van onderstaande middelen gekocht om het warm te houden in huis?

(Basis – allen, n = 1.042)

Zijn er nog andere middelen die je gekocht hebt zodat je het warm houdt in huis?

(Basis – Heeft middelen gekocht om het warm te houden in huis, n = 656)

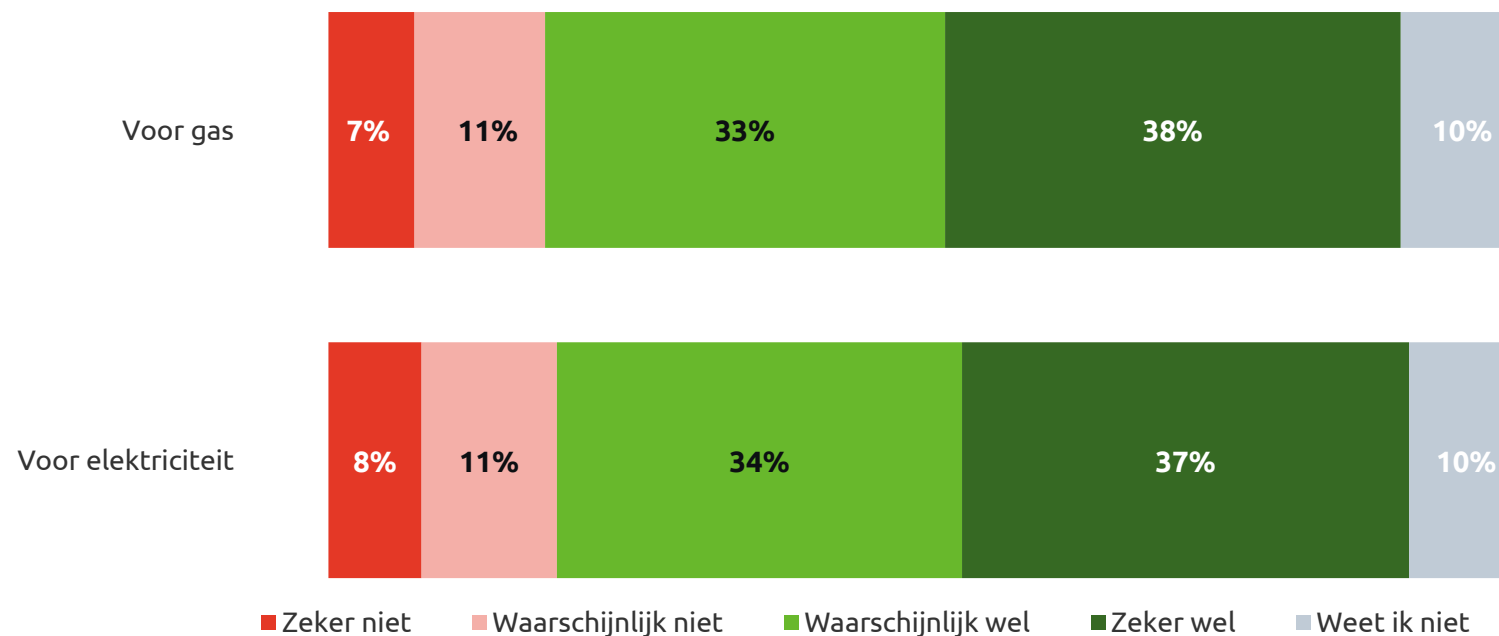
A close-up photograph of several coins and a pen lying on a dark, reflective surface. One coin is in sharp focus in the foreground, showing its metallic texture and a circular emblem. Another coin is partially visible behind it, and a pen lies diagonally across the scene. The background is dark and out of focus.

Ondanks dat de meesten niet verwachten boven het prijsplafond uit te komen, blijft de intentie om energie te besparen zichtbaar. Het prijsplafond brengt hierin weinig verandering.

Prijsplafond: Meesten verwachten onder het prijsplafond te blijven, een vijfde verwacht dit niet

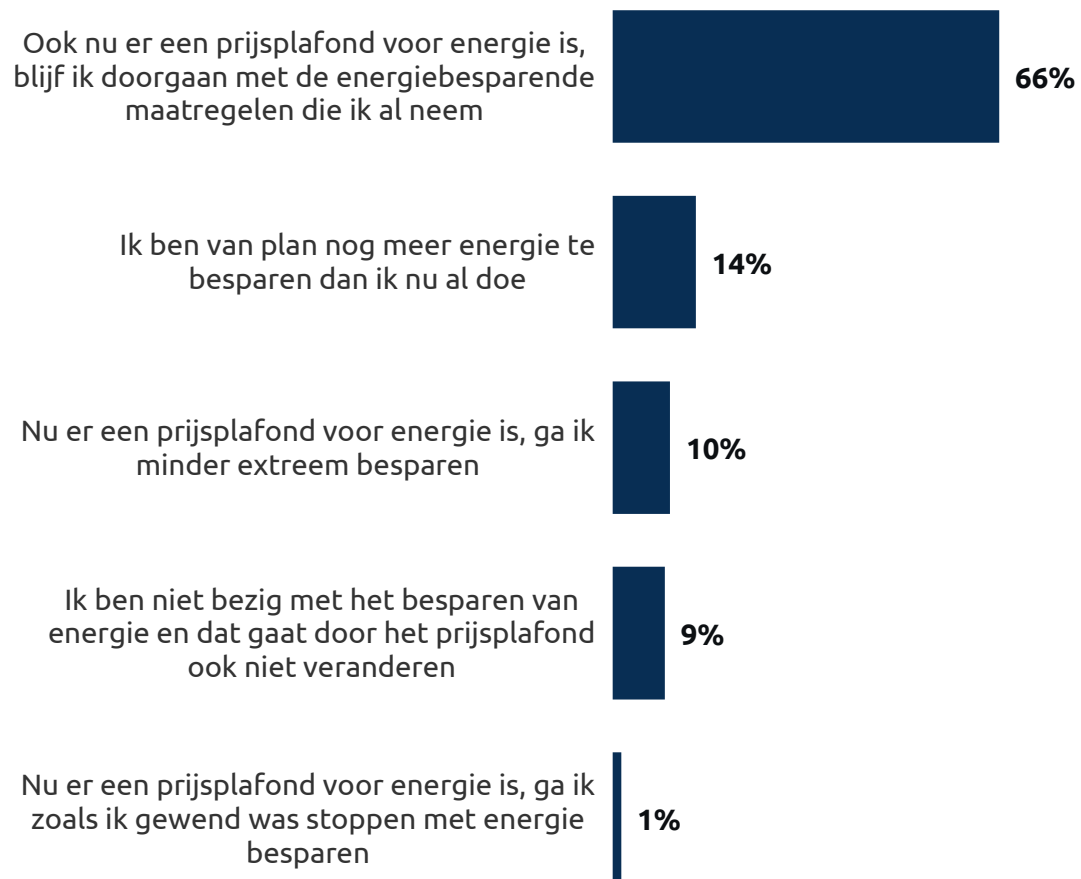
Vanaf 1 januari 2023 geldt een tijdelijk prijsplafond. Denk jij dat jouw huishouden onder dit jaarlijkse verbruik blijft?
(Basis – allen, n = 1.042)

Prijsplafond en energiebesparing: intentie voor energiebesparing blijft bestaan

Welk van de onderstaande stellingen is het meest op jou van toepassing?

(Basis – allen, n = 1.042)

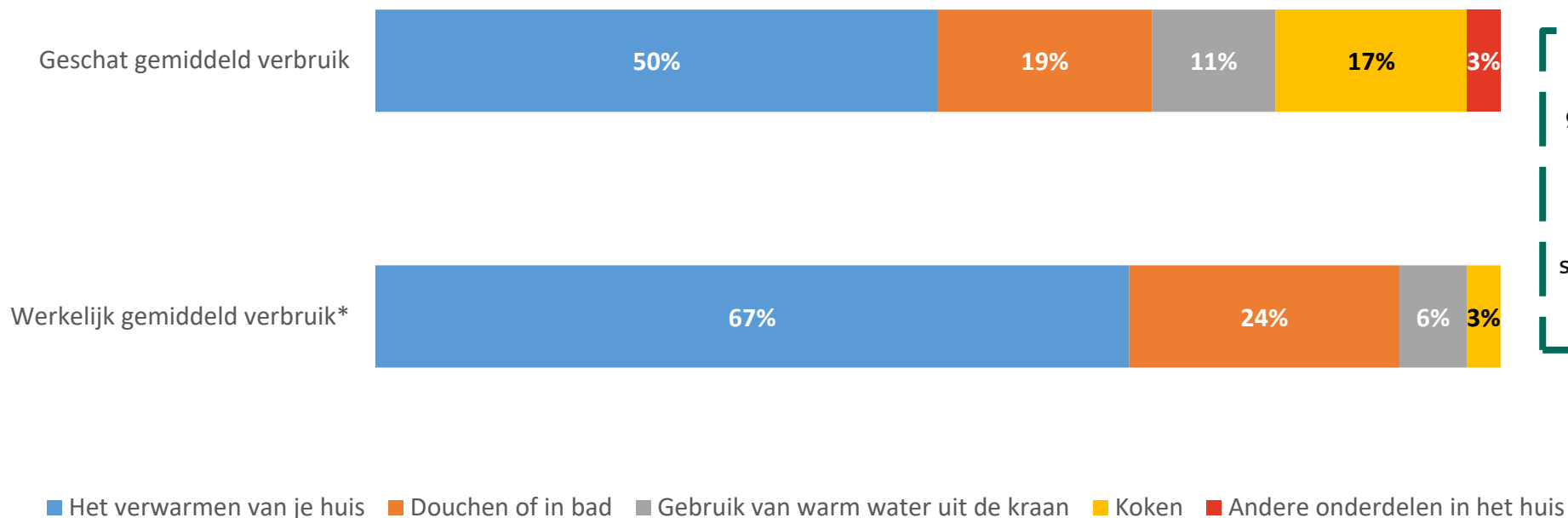

Bijlagen

Inschatting gasverbruik: Gasverbruik van koken (op gas) overschat

Kun je een schatting maken van hoeveel procent van jouw totale gasverbruik door onderstaand onderdelen wordt verbruikt?
(Basis – Kookt op gas, n = 599)

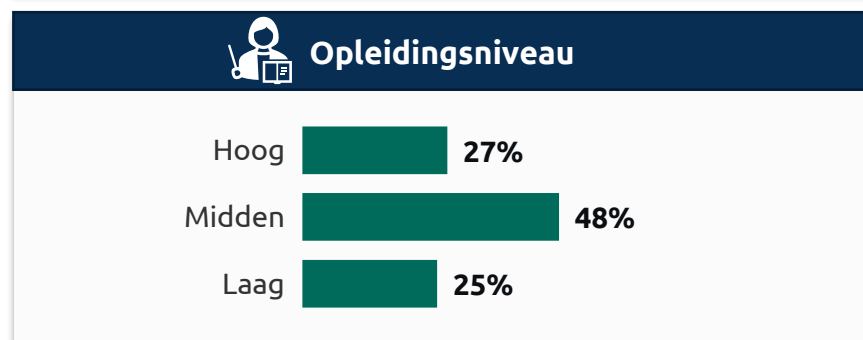
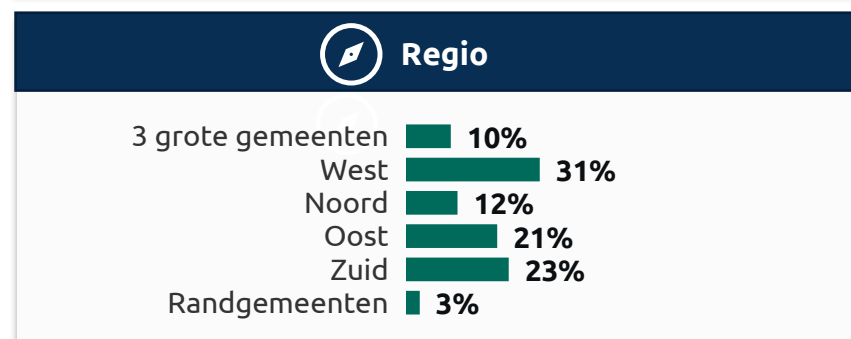
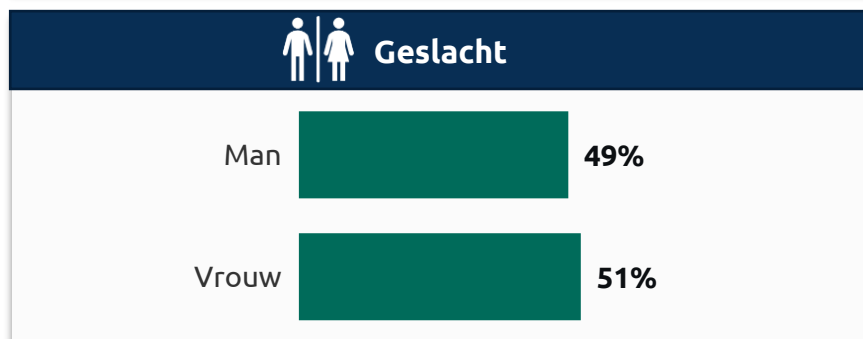
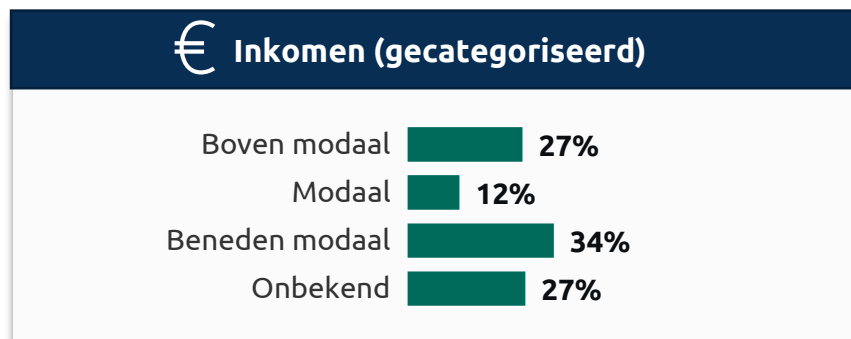
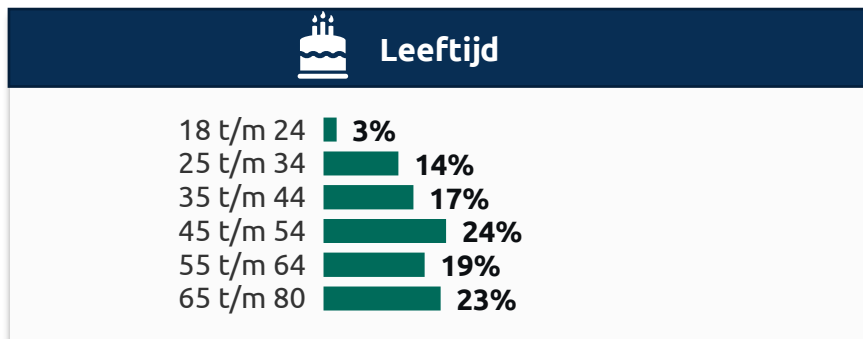

Koken wordt onterecht gezien als een groot gasverbruiker terwijl gasverbruik van het verwarmen van het huis wordt onderschat.

Respondenten die koken als grootste verbruiker zien (n = 44) schatten gemiddeld dat 56% van het gasverbruik in huis door koken wordt veroorzaakt

*NB: Het gaat hier om het werkelijke gemiddelde gasverbruik in Nederland gebaseerd op cijfers van Milieu Centraal.

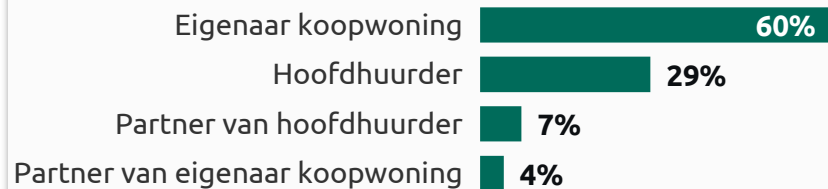
Demografische gegevens (n=1.042)

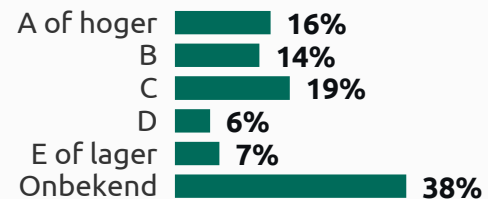
Woonprofiel (n=1.042)

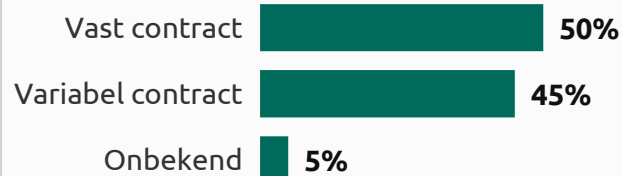
Woonsituatie

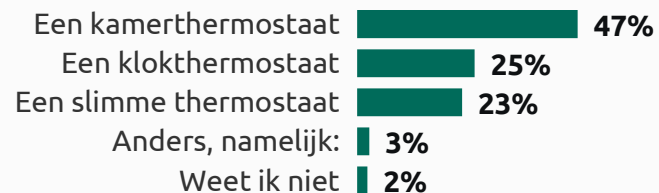
Energielabel

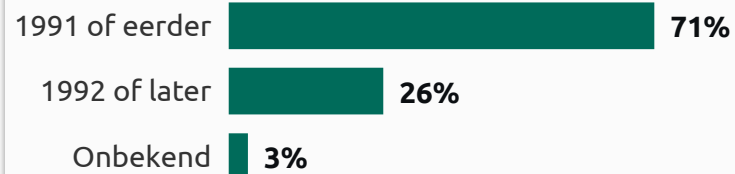
Energiecontract

Type thermostaat

Bouwjaar

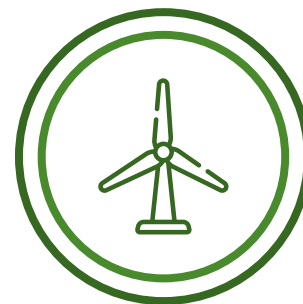
Wij verminderen onze footprint

Motivaction
is ISO 14001-
gecertificeerd

Motivaction
gebruikt
energiezuinige
auto's

Motivaction
gebruikt groene
stroom

Motivaction
gebruikt uitsluitend
papier met een FSC-
label

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy